

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство культуры Республики Тыва

ГБНОУ РТ "РШИИ им.Р.Д.Кенденбиля"

ГБНОУ РТ «РШИИ»

РАССМОТРЕНО

на заседании МО нач.кл.

Хаплак С.Э.

Хаплак С.Э.

Протокол №1

от «30» августа 2024 г.

СОГЛАСОВАНО

зам. директора по УВР

Монгуш Р.И.

Монгуш Р.И.

от «02» сентября 2024 г.

УТВЕРЖДЕНО

директором школы

Прямая №1

от «02» сентября 2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

(ID 4775038)

учебного предмета "Родной (тувинский) язык"

для обучающихся 4 класса

Кызыл 2024

Тайылбыр бижик

Тыва дыл – Тыва Республиканын ундезин чурттакчылары болур тываларнын торээн дылы. Амгы уеде ол Тыва Республиканын куруне дылдарынын бирээзи апарган. Тыва дыл чугле харылзажырынын эвес, тыва культуранын – улустун аас чогаалынын, литературанын, театр уран чуулунун болгаш радио, теледамчыдылганын, парлалганын, эртемнин, албан - херек кылырынын, ооредилгенин база кижизидилгенин дылы апарган.

Тыва школалар тургустунганынын бирги хунунден эгелээш, тыва дылды тускай эртем кылдыр ооредип эгелээн деп тыва эртемденнер бижип турар.

Тыва дылды эге школага ооредири уругларнын угаан-медерелин, логиктиг боданышкынын сайзырадырынга, оларны эки мозу-шынарга кижизидиринге, куш-ажылга белеткээринге, уругларнын ниити билиинин, культуразынын деннелин бедидеринге улуг ужур-дузалыг. Школага тыва дылды ооредири уругларга торээн дылынын дугайында эге чада билиглерни бээр, оске эртемнерни шингээдип алырынга дузалыг.

Тыва дылдын программалары школаларнын тургузуунун, сорулгаларынын база тыва дылдын болгаш ниити дыл эртеминин хогжудезинин аайы-биле чаартынып турган.

Бо программаны 2-4 класстарның тыва дыл болгаш номчулга кичээлинге таарыштыр тургускан.

Эге класстарга тыва дылды ооредиринин программанын кол сорулгалары:

- уругларны медерелдии-биле шын номчуур, бижиир болгаш чугаалаарынга ооредири;
- торээн дыл болгаш литература талазы-биле эге билиглерни бээри;
- уругларны ном-биле ажылдаарынга чанчыктылары, номчулга болгаш билиглерже чуткулун хайныктылары;
- номчулга болгаш бижилгенин дузазы-биле бойдушту, ниитилелдин амыдыралын, болуушкуннарны хайгаараары;
- уругларны чечен чогаал оранынче углап, сөстүң уран чурумалдыг овор-хевирин дамчыштыр сөзүглелдин долу болгаш делгем утка-шынарлыын хөй талазындан угаап билип алырынга дузалааар;
- уругларны эки мозу-шынарлыг, идепкейлиг, куш-ажылга ынак, хулээнген херээнге харысалгалыг кижип болурунга, таварышкан бергелерни бот-тускай ажып эртерин болгаш чараш чуулдерни эскерип билиринге кижизидери;
- ооренип турар чуулдерин сайгарып, деннеп, болуктеп, туннеп, тайылбыр кылып билиринге чанчыктылары;

Ниити билиглер, арга-мергежил болгаш ажыл-чорудулганын аргалары:

1. Ханы билиг алырынын ажил-чорудулгазы.

Бир чуул-биле болуп турар болуушкуннун оскерилгезин тывары, хайгааралды аас-биле тайылбырлаары. Деннелге аргазын ажыглап тургаш, деннештирип турар чуулдернин онзагайларын илередири. Хайгаараар, шенелде кылыр сорулга-биле туннелдерни деннештирери.

2. Чугаа чорудулгазы болгаш медээлер-биле ажил.

Созуглелдернин темазын, кол утказын аас болгаш бижимел хевирге илередири. Монологтук чугааны тургузары (сумелээн темага, салган айтырыгга); диалогка (чугаага) киржири. Словарьларда, библиотека каталогтарында бар чугула медээлерни кылып, оларны дилеп, шыгжап чанчыгары. Компьютерге ажилдап ооренири. Материалды таблица дузазы-биле коргузери. Медээлерни алфавит болгаш саннар дузазы-биле чурумчудары. «болгаш, азы...», «бир эвес...», «ол...», «чугле ол эвес, а...» дээн чижектиг бодун ужур-уткалыг чугааларны ажыглаары.

3. Ажил-чорудулганы организаастаары.

Тускай айтышкын, улугер болгаш бодун алгоритм ёзугаар кууселде кылыры. Ооредилге мергежилгелерин чыскаап чурумчудары (Мону канчаар кылырыл?). Ажил-чорудулганын хыналдазынын болгаш демдээнин аргаларын илередири (Бо чуул шын кылдынган бе?). Берге чуулдернин чылдагаанын илередири (Канчангаш? Чуге?). Берге чуулдерни баш удур илередип алыры (Кандыг бергедээшкин туруп болурул?). Ажилда частырыгларны илередири болгаш оларны эдери (Частырыглар бар ирги бе?).

4. Демнежилге ажылы.

Эрткен темага хамаарыштыр билиглерин аразында айтыржып, арга-суме катчып, ол ышкаш кылыр ажилды улежип билири.

Класс бурузунун тыва дыл программанын эртемден-методист башкылар беш-беш бөлүктөрдөн тургустунган кылдыр тургускан. Бо программа база оларнын ол чуулунге даянган: 1) «Үннер болгаш үжүктөр» 2) «Сөс» 3) «Домак» 4) «Харылзаалыг чугаа» 5) «Чараштыр бижилге». Ынчангаш эртемден-методист башкыларнын санап турары-биле класс бурузунге фонетика, лексика, сос тургузуу, морфология, синтаксис болгаш харылзаалыг чугаа талазы-биле билиглер алып ужурлуг.

Эге школага чечен чогаал номчулгазынын программаны уругларнын аас болгаш бижимел чугаазын сайзырадырынче, оореникчилернин шын чугаалап ооредиринин аргазы – номчулганын чанчылдарын хевирлээри болгаш ону сайзырадырынче угланган. Номчулга кичээлдеринин кол сорулгалары: 1) номчулганын шын, меделдиг, аянныг, ыткыр номчуур шынарлары; 2) чогаалда омур-хевирни, созуглелдин утказын шын шингээдип алыры; 3) уругларнын чугаазын сайзырадыр болгаш оларга чугаалап, номчуп, дыннап билиринин чанчылдарын билиндирер;

4)уругларнын ном-биле ажылдап, оон билиг тыварынга, номну уругулчу номчуурунга сонuurгалдыг болурун чедип алыр.

Өөредилге планында «Тыва дыл болгаш номчулга» деп эртемниң туружу:

Базистиг өөредилге планында төрөөн дылды өөрениринге 4-кү класска 4 шакты берип турар: 2 шакты тыва дылды өөрениринге, 2 шакты төрөөн чугаа өөрениринге.

Грамматика, шын бижилге, чугаа сайзырадылгазы
Катаптаашкын

Домак. Домактың чугула болгаш ийиги черге кежигүннери. Домакта сөстөрниң харылзаазы. Домактың сөөлүнге бижик демдектери.

Сөзүглел. Сөзүглелдиң янзылары (тоожуушкун, чурумал, угаап бодаашкын) .

Үннер болгаш үжүктөр. Слог. Ажык эвес үннерни дакпырлап бижири. Күштүг болгаш кошкак ажык эвес үннер.

Сөс тургузуу. Чогаадлыг, өскертилге кожумактары. Дефистеп бижиир нарын сөстөр.

Домак

Домактың чугула болгаш ийиги черге кежигүннери (катаптаашкын). Ийи бөдүүн домактан тургустунган чагырышпаан нарын домак (ниити таныжылга). Эвилел чок болгаш а, ынчалза-даа, болгаш, биле деп эвилелдер-биле каттышкан чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактар. Санаар үн аяны. Эвилелдер чок (санаар үн аяны-биле каттышкан) база болгаш, а, ынчалза-даа, биле деп эвилелдер-биле каттышкан чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактарга бижик демдектери.

Диалог болгаш дорт чугаалыг домактарны оларга бижик демдектерин салганын хайгаараары. Адалга дугайында ниити билиг.

Сөзүглел

Сөзүглел – харылзаалыг чугаа дугайында алган билиглерин түңнөп быжыглаары: темазы болгаш кол бодалы, сөзүглелдиң кезектери, кезек бүрүзүндө домактарның утка талазы-биле харылзаазы, сөзүглелдиң планы.

Сөзүглелдиң янзылары: тоожуушкун, чурумал, угаап бодаашкын (кол демдектери-биле таныжылга).

Чугаа кезектери

Чүве ады

Хөйүнүң санында чүве аттарының падежтерге өскерлири. Чүве адының хамаарылга хевири (ниити таныжылга). Орус дылдан үлегерлеп алган сөстөрнүң падежтерге өскерлири. Оларның шын бижилгези.

Хуу болгаш ниити чүве аттары (ниити таныжылга).

Домактар тургузарда чоок болгаш удурланышкак уткалыг чүве аттарын таарыштыр шилип билири.

Демдек ады

Укталбаан болгаш укталган демдек аттары.

Домактар тургузарда чоок болгаш удурланышкак уткалыг демдек аттарын таарыштыр шилип алыры.

Демдек аттарын шын бижири. Дорт болгаш көжүргөн уткалыг демдек аттарын ажыглаары.

Сан ады

Сан ады, ооң утказы, айтырыгылары. Түң болгаш дугаар сан аттары. Сан аттарын чүве аттары-биле кады ажыглаары. Түң болгаш дугаар сан аттарын чугаага ажыглап билири.

А торну

Ат орну, ооң утказы. Арынның ат оруннары болгаш оларның падежтерге өскерлири.

Ат оруннарын чугаага ажыглап билири.

Кылыг сөзү

Кылыг сөзүнүн эге хевириниң дугайында ниити билиг. Кылыг сөзүннүн арыннарга, үелерге болгаш саннарга өскерлири. Кылыг сөстөрнүн шын бижири.

Кылыг сөзүнүң дужаал база даар хевирлерин практика кырынга ажыглап билири.

Домактар тургузарда чоок болгаш удурланышкак уткалыг кылыг сөстөрүн шын бижиири, ажыглап билири.

Домактар тургузарда чоок болгаш удурланышкак уткалыг кылыг сөстөрүн шилип билири.

Бодалды илередирде эң-не тааржыр кылыг сөзүн шилири. Харылзаалыг чугаага кылыг сөстөрүнүң чаңгыс аай ажыглаарын чайладыры.

Наречие

Наречие – өскерилбес чугаа кезээ. Утказы болгаш айтырыглары. Чугаага хереглели. Эң хереглеттингир үениң, туруштуң дээш өске-даа бөлүктөрнүң наречиелерин чугаага ажыглаары (кыжын, дүүн, удавас, өрү, кежилдир, ыткылаштыр дээш о.ө).

Харылзаалыг чугаа

Чугаа, ооң амыдыралынга ужур-дузазы. Өөредилге материалынга аас-биле харыы тургузарының онзагайлары.

Сөзүглел. Сөзүглелдин темазы болгаш кол бодалы. Сөзүглелдин тургузуу. Эдертигге, чогаадыгга план тургузары (коллективтиг болгаш хууда). Сөзүглел тургузуп тургаш, уран-чечен аргалар ажыглаары: эпитеттер, деңнелгелер, диригжидилгелер дээш о.ө. (хайгааралдар).

Коллективтии-биле азы хууда тургускан план ёзугаар сөзүглелдин эдертии (долузу-биле, кызырган).

Чурук, диафильм ёзугаар азы көргөн кинофильминде чамдык таварылгалар дугайында тоожуушкун янзылыг чогаадыг.

Чурумал болгаш угаап боданыышкын кезектерлиг (элементилерлиг) улуг эвес чечен чугаа (солун таварылга, экскурсия, хайгааралдар дугайында дээш о.ө.)

Ээлдек-эвилең болурунун дүрүмнери. Буруузун миннирде болгаш чөпшээрелге хереглээр сөстөр.

Чыл дургузунда өөрөнгөн чүүлүн катаптаары (6 шак)

Домак. Сөс. Сөстүн тургузуу. Кошкак ыткыр болгаш кошкак дүлей ажык эвес үннерни шын бижиири. Чугаа кезектери.

Чараштыр бижилге

Үжүктөрнүң дүрзү-хевирин шын бижиириниң чаңчылдарын, сөстөргө, домактарга, улуг эвес сөзүглелдерге оларны каттыштырарының

чогумчалыг аргаларын быжыглаары. Дүрген темп-биле бижиириниң чаңчылдарын хевирлээр, холдарның бир дески ритмниг шимчээшкиннерин быжыглаар мергежилгелер.

Үжүктерниң шын эвес бижиирин чайладыр ажыл.

Өөреникчилер-биле хуузунда чорудар ажылдарның аңгы-аңгы хевирлерин ажыглап тургаш, шын, тода, чараш хол үжүүн чедип алыры.

Шын бижилгезин сактып алыр сөстөр

Автомобиль, арттырар, атташ, библиотека, билет, вагон, вокзал, гараж, глобус, грипп, дуяг, завод, инженер, инчеек, йод, календарь, килограмм, коллектив, командир, комбайн, космонавт, көвүдеттинер, көпеек, лампа, луноход, мага-бот, металл, медаль, миннир, номчуттунар, огурец, ортумак, оттулар, пароход, повар, портрет, республика, Россия, салют, телефон, трактор, тоттур, туттунар, уран-чүүл, ужур-дуза, уткуур, үен-даян, үлеттинер, үттээр, флот, хавыяа, хайыракан, халат, хамааты, хаяа, хемчээттинер, хөртүк, чакпа, чанныр, ээрежир, чассыг, чаттылар, чаяанныг, чижек, чурттаар, чурттакчы, чуртум, шофёр, экскурсия, электри, электростанция, юбка, яблоко, янзы-бүрү.

Өөреникчилерниң билиглеринге, мергежилдеринге болгаш чаңчылдарына кол негелделер

Өөреникчилер 4-кү классты дооскаш, дараазында билиглерни шингээдип алган турар: өөренип эрткен чугаа кезектери болгаш оларның ылгавыр демдектери, чаңгыс аймак кежигүннер.

Өөреникчилерниң мергежилдери:

өөренип эрткен орфограммалар болгаш пунктуаграммалыг (падеж кожумактары, укталган демдек аттарынын чогаадылга кожумактары, кылыг сөзүнүң үе кожумактары, эвилел чок база ынчалза-даа, а, болгаш деп эвилелдерлиг чаңгыс аймак кежигүннерге бижик демдектери) 60-70 хире сөстүг сөзүглелди чазыг чок, шын чараштыр дүжүрүп бижиир болгаш адап бээрге, бижиир;

оожум, аяк, дидим, каът дээн чергелиг сөстөрниң фонетика-графиктиг сайгарылгазы;

сөстүң тургузуун сайгарары: дазыл, чогаадылга кожумаа, өскертилге кожумаа;

чугаа кезектериниң талазы-биле сайгарары: чүве аттарының санын, падежин, сан адының бөлүктөрүн, арынның ат оруннарының арнын, санын, кылыг сөстөриниң санын, арнын, үезин тодарадыр;

өөренген чугаа кезектерин харылзаалыг чугаага ажыглаар.

Домактар тургузарда чоок болгаш удурланышкак уткалыг чүве аттарын, демдек аттарын, кылыг сөстөрүн таарыштыр шилиир;

домактарның эң бөдүүн сайгарылгазын кылыр, оларның чугаалаар сорулгазының аайы-биле янзыларын, чугула болгаш ийиги черге кежигүннерин тодарадыр, домакта сөстөрниң аразында харылзаазын айтырыглар дузазы-биле илергейлээр;

хууда тургустунган план езугаар 80-110 хире сөстүг сөзүглелдин эдертии, солун таварылга, хайгааралдар болгаш экскурсия дугайында улуг эвес чечен-чугаа бижиир;

хана солунга чүүл бижиир;

харылзажылганын дүрүмнеринге дүүштүр дилегни, четтиргенин, буруузун билингенин, чалалганы, байыр чедириишкинин, чөпшээрешпезин илередир.

Эге школаны дооскан өөреникчилерниң белеткелинге негелделер:

Личностуг:

- Төрээн дылывыс харылзажырынын база мээ-медереливистиң шынарын көргүзерииниң кол чепсээ;
- Төрээн дыл национал культуравыстың кол болушкуну;
- Сагыш-сеткилди, бодалдарны илередириңге дылдың бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чөптүг ажыглап билири;
- Төрээн дылын улаштыр өөренириңге сонуургалын оттуары;
- Аас болгаш бижимел чугаага дылдың уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.
- Төрээн дылын сайзырадырынга. ону кадагалап арттырарыңга өөреникчиниң бот киржилгези;
- Аас чугаага дылдың уран-чечен аргаларын эстетиктиг талазынче угландыраы.

Метапредметтиг

А) Регулятивтиг

- өөренип турар эртеминиң тема, бөлүк аайы-биле кол сорулгаларын, утказын угаап билири;
- башкының удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны күүседип өөренири;
- бот хыналданы, удур-дедир хыналданы болгаш орфографтыг, пунктуациалыг частырыгларны тып билирин боттандырап.
- өөренген темазыңга алган билиглерин түңнеп болгаш үнелеп билирин боттандыраы;
- аас болгаш бижимел чугааны дылдың негелдери-биле чогуур үезинде практика кырыңга өскертип болгаш ажыглап билири.

Б) Билдилиг

- өөрөдилге даалгаларын күүседип турар үеде херек ужурлуг медээлерни немелде номнар, статьялар болгаш энциклопедиялардан тып билири;
- бодунуң назы-харыңга дүүштүр янзы-бүрү словарьларга, справочниктерге даянып билири;
- дылдың негелдерин күүседирде янзы-бүрү схемаларны, модельдерни, символ- демдектерни ажыглап билири;
- белен таблицаларны, схемаларны, сөзүглелдерни немээри;

- дылдың адырлары: үн, үжүк, сөс тургузуу, чугаа кезээ, домак кежигүнү, бөдүүн домак дугайында алган билиглерин деңнеп, бөлүктөп, тып, ажыглап билири;
- алган билиглерин план болгаш таблица дузазы-биле системажыдып, бөлүктөп, түңнеп билири;
- сөсте орфограммаларны янзы-бүрү аргалар-биле хынап билири;
- номчаан сөзүглелдериниң кол утказын ылгап үндүрери;
- бодунуң чугаазын тода болгаш билдингир кылдыр дыңнакчыга дамчыдып билири;
- библиотека болгаш Интернет дузазы-биле херек билиглерни тып, ажыглап билири;
- аас болгаш бижимел чугааны шын болгаш медегерлдии-биле тургузуп билири;
- болуушкуннарны логиктиг (бодамчалыг) сайгарылгага даянып дамчыдып билири;
- алган медээлерни сайгарып, критикалап билири.

Коммуникативтиг

- аас чугаага диологту ажыглап билири;
- аңгы-аңгы бодалдарны өөренип, сайгарып билири болгаш чаңгыс аай түңнелге келиринге өөредери;
- бот туружун болгаш бодалын быжыглап чаңчыгары;
- билдинмес чүүлдеринге айтырыгларны салып билири;
- коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдың аргаларын чедимчелиг ажыглаары;
- коммуникативтиг сорулгаларны дыңнакчыга тода, дорт, дес-дараалашкаа-биле медеглеп чедирери;
- удур-дедир хыналда үезинде бот-боттарынга дузаны үезинде чедирип билири болгаш коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдың аргаларын чедимчелиг ажыглаары. Предметтиг:
 - . өөрөнгөн чугаа кезектерин адап билири;
 - . сөстүн уткалыг кезектерин (дөстен аңгыда) аңгылап билири;
 - . практика кырынга билиглерин ажыглап билири;
 - . үннер болгаш үжүктөрни, ажык болгаш ажык эвес үннерни;

- . кыска, узадыр база өк-биле адаар ажык үннерни, күштүг база кошкак эжеш болгаш эжеш эвес (дүлей болгаш ыыткыр) ажык эвес үннерни;
- . ажык эвес үннернин дүлей болгаш ыыткырын;
- . чуве аттарын, демдек аттарын, кылыг сөстөрүн, сан аттарын (түң болгаш дугаар), арынның ат оруннарын;
- . эвилелдер болгаш артынчыларны;
- . дазыл, чогаадылга болгаш өскертилге кожумактарын;
- . домактың чугула кежигүннерин (кол сөс биле сөглөкчини), ийиги черге кежигүннерин (аңгылавайн);
- . чаңгыс аймак кежигүннерлиг бөдүүн домактарны;
- . очулга болгаш тайылбыр словарьларны;
- . ийи составтыг бөдүүн домактарның чижектерин;
- . уругларга билдингир чогаалдарның аттарын;
- . чугаалаар сорулгазының аайы-биле домактарны үн аянын барымдаалап аңгылаарын;
- . чуве аттарын тургузуунун аайы-биле сайгарары (хөйнүң санының болгаш падеж кожумактарын аңгылаары);
- . бөдүүн домактарда кол сөс болгаш сөглөкчини, сөс каттыжыышкыннарын база чаңгыс аймак кежигүннерни тодарадыры;
- . өөрөнгени орфограммалар болгаш пунктограммалар кирген 75-80 хире сөстүг сөзүглелди дыңнап тургаш, тода бижири;
- . домак эгезинге база хуу аттарга улуг үжүктү бижири;
- . сөс иштинге ажык эвес үннерниң үжиүктөрүн дакпырлап бижири;
- . сөс эгезинге т-д, п-б бижири;
- . чаңчыл ёзугаар дүлей т бижиир сөстөрни;
- . -дыр, -дир, -тыр, -тир, -ла, -ле ... дээн чижектиг артынчыларның шын бижилгези;

- . дефистеп бижиир нарын сөстөрни;
- . домак сөөлүнгө улуг сек, айтырыг болгаш кыйгырыг демдектерин салыры;
- . чаңгыс аймак кежигүннерни чартык сек-биле аңгылаары;
- . минутада 100 хире сөстүг сөзүглелди шын, тода медеделдиг номчууру;
- . сөзүглелче айтырыглар салып билири;
- . сөзүглелди уткалыг кезектерге чарары база бөдүүн план тургузары;
- . план ёзугаар сөзүглелдин утказын дамчыдары (чугаалаары);
- . номчаан чогаалының дугайында чугаалап билири;
- . очулга болгаш тайылбыр словарьны ажыглап билири.

ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Количество часов			Электронные (цифровые) образовательные ресурсы
		Всего	Контрольные работы	Практические работы	
1	2-ги болгаш 3-ку класстарга ооренген чуулдерин катаптаары.	7	1	1	
2	Состун тургузуу	10		1	
3	Домак	9			
4	Созуглел	1		1	
5	Чуве ады	11			
6	Демдек ады	6	1		
7	Сан ады	1		1	
8	Ат орну	4	1		
9	Кылыг созу	10	1		
10	Наречие	1			
11	Катаптаашкын	8			
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		68	4	4	

Поурочное планирование

№ п/п	Тема урока	Количество часов			Дата изучения	Электронные цифровые образовательные ресурсы
		Всего	Контрольные работы	Практические работы		
1	2-ги болгаш 3-ку класстарга ооренген чуулдерин катаптаары. Домак. Медээ, айтырыг, кыйгырыг домактары. Харылзаалыг чугаа.	1			02.09.2024	
2	Домак кежигуннери. Домактын чугула кежи- гуннери. Домакта сосстернин аразында харыл- заазы.	1			04.09.2024	
3	Созуглел. Дужуруп бижилге.	1			09.09.2024	
4	Уннер болгаш ужуктер. Слог.	1			11.09.2024	
5	Ажык эвес уннерни дакпырлап бижири.	1			16.09.2024	
6	Куштуг болгаш кошкак ажык эвес уннер.	1			18.09.2024	
7	Хыналда ажыл.	1			23.09.2024	
8	Частырыглар-биле ажыл. Дазыл болгаш торел сосстер.	1			25.09.2024	
9	Кожумактар	1				

					30.09.2024	
10	Чогаадылга кожумактары	1			02.10.2024	
11	Чогаадылга кожумактары	1			07.10.2024	
12	Оскертилге кожумактары	1			09.10.2024	
13	Оскертилге кожумактары	1			14.10.2024	
14	Дефистеп бижиир нарын состер.	1			16.10.2024	
15	Диктант	1			21.10.2024	
16	Част-биле ажыл. Дефистеп бижиир нарын состер.(катаптаашкын) Дазылы кызырылган нарын состер дугайында билиг.	1			23.10.2024	
17	Чугаа сайзырадыл- газы. Эдертиг.	1			06.11.2024	
18	Частырыглар-биле ажыл. Домак. Нарын домак. Чагырышпаан нарын домак.	1			11.11.2024	
19	Чангыс аймак кежигуннерлиг домак.	1			13.11.2024	
20	Чангыс аймак кежигуннернин холбажыр аргалары.	1			18.11.2024	

21	Чангыс аймак кежигуннер аразынга бижик демдектерин салыры.	1			20.11.2024	
22	Хыналда диктант.	1			25.11.2024	
23	Частырыглар-биле ажыл. Дорт чугаалыг домак.	1			27.11.2024	
24	Дорт чугаалыг домак. Адалга. Срез	1			02.12.2024	
25	Диалог.	1			04.12.2024	
26	Хыналда эдертиг.	1			09.12.2024	
27	Созуглел (а.70-73) Дужуруп бижилге.	1			11.12.2024	
28	Чуве адынын утказы, харыылаар айтырыглары, саннары. Хуу чуве аттары. (2,3 класстарга ооренгенин катаптаары).	1			16.12.2024	
29	Чуве адынын падежтерге оскерлири. Чангыстын саны.	1			18.12.2024	
30	Хыналда ажыл.	1			23.12.2024	
31	Адаарынын падежи. Хамаарыштыларынын падежи.	1			25.12.2024	
32	А.п. биле Х.п. катаптаар. Слов. дикт.	1				

	Бээринин падежинин дугайында билиг.				15.01.2025	
33	Онаарынын болгаш турарынын падежтери.	1			20.01.2025	
34	Унеринин болгаш углаарынын падежтери.	1			22.01.2025	
35	Хойнун санында чуве аттарынын падежтерге оскерлири.	1			27.01.2025	
36	Чуве адынын хамаарылга хевири.	1			29.01.2025	
37	Орус дылдан улегерлеп алган состернин падежтерге оскерлири.	1			03.02.2025	
38	Хыналда ажыл.	1			05.02.2025	
39	Демдек ады (утказы, айты рыглары, чуве ады-биле холбаазы). (а.105-110) Дужуруп бижилге.	1			10.02.2025	
40	Укталбаан болгаш укталган демдек аттары. (а.110-111)	1			12.02.2025	
41	Удурланышкак болгаш чоок уткалыг демдек аттары	1			17.02.2025	
42	Чугаа сайзырадылгазы. Чогаадыг.	1			19.02.2025	
43	Демдек адынын дугайында алган билиглерин туннээри	1			24.02.2025	
44	Хыналда ажыл (Тест.)	1				

					26.02.2025	
45	Част-биле ажыл. Сан ады	1			03.03.2025	
46	Ат орнунун дугайында билиг.	1			05.03.2025	
47	Арыннын ат оруннарынын падежтерге оскерлири	1			10.03.2025	
48	Быжыглаашкын. (а.124-128) Слов.дикт.	1			12.03.2025	
49	Хыналда ажыл	1			17.03.2025	
50	Кылыг созунун дугайында ниити билиг.	1			19.03.2025	
51	Кылыг созунун уелерге, арыннарга болгаш саннарга оскерлири. Болур болгаш болбас кылдыныглар	1			02.04.2025	
52	Кылыг созунун амгы уези.	1			07.04.2025	
53	Кылыг созунун эрткен уези.	1			09.04.2025	
54	Кылыг созунун келир уези.	1			14.04.2025	
55	Чурукка чогаадыг.	1			16.04.2025	
56	Кылыг созунун дужаал хевири.	1			21.04.2025	

57	Кылыг созунун даар хевири.	1			23.04.2025	
58	Хыналда диктант	1			28.04.2025	
59	Част-биле ажыл. Кылыг созу(катаптаашкын)	1			30.04.2025	
60	Наречие.	1			05.05.2025	
61	Наречие.	1			07.05.2025	
62	Домак.	1			12.05.2025	
63	Сос. Сос тургузуу. Слов.дикт.	1			14.05.2025	
64	Кошкак ыткыр болгаш кошкак дулей ажык эвес уннерни бижири.	1			19.05.2025	
65	Чугаа кезектери	1			21.05.2025	
66	Демдек ады (а.164-167). Эдертиг.	1			26.05.2025	
67	Кылыг созу	1			27.05.2025	
68	Хыналда ажыл. Тест.	1			28.05.2025	

ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ	68	0	0	
--	----	---	---	--

Материал-техниктиг хандырылгазы

Өөредилге –методиктиг комплектиниң даңзызы:

Клазы	Авторлары	Өөредилге номунуң ады	Үндүрген чылы	Үндүрген чери	Программазы
4 кл	А.К. Ойдан-оол, А.М. Белек-Баир	Тыва дыл. 4 чылдыг эге школаның 4-кү клазынга өөренир өөредилге ному		Кызыл: Тываның ном үндүрер чери	

Башкыларга:

1. А.А. Алдын-оол. Диктантылар чыындызы. Дөрт чылдыг эге школаның 1-4 класстарына.- К.: Ю. Кюнзегеш аттыг ном үндүрер чери, 2010.

2. А.А. Алдын-оол. Эдертиглер чыындызы. Эге школаның 2- 4 класстарына.- К.: Ю. Кюнзегеш аттыг ном үндүрер чери, 2011.

3. К.Б. Март-оол. 2-4 класстарга тыва дыл башкылаарының методиказы.- К.: Тываның ном үндүрер чери, 2006.

4. Тыва орфографияның болгаш пунктуацияның дүрүмнери. Тыва республиканың гуманитарлыг шинчилелдер институту. – К.: Республика типографиязы, 2001.

Мультимедиялыг хандырылгазы:

-кичээлдерге презентациялар;

- мультимедиялыг проектор;

-ноутбук;

-магниттиг самбыра;

- экран;

- компьютер;

- принтер.

Интернет-четкиден:

1. Библиотека материалов для начальной школы

<http://www.nachalka.com/biblioteka>

2. Каталог образовательных ресурсов сети Интернет для школы

<http://katalog.iot.ru/>

3. Методические рекомендации по технологии создания электронных ресурсов к урокам

<http://svetly5school.narod.ru/metod1.html>

4. В помощь современному учителю <http://k-uroku.ru/load/67>

